METSÄTALOUS

Visakoivun kasvattaminen alkaa metsänviljelyllä ja jatkuu pian puutarhatyönä. **METSÄTALOUSYRITTÄJÄ ANTTI LUKKARINEN, SUONENJOKI**

Sellun ja paperin hinnat vuoden ajalta

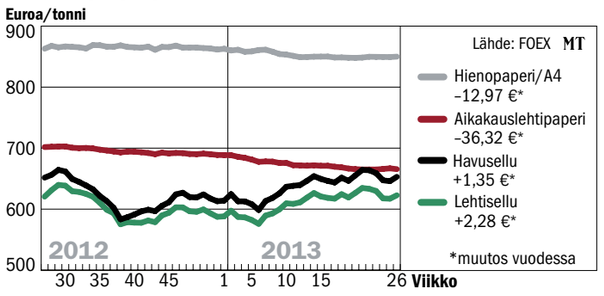

Paperintuottajat tavoittelevat hinnankorotuksia

Kohonneet tuotantokustannukset pakottavat paperintuottajat tavoittelemaan hinnankorotuksia. Tulevat viikot paljastavat, miten niissä onnistutaan, kirjoittaa paperi- ja sellumarkkinoita seuraava Foex. Hintaneuvotteluista tulee vaikeat, sillä edessä on hiljainen kesäkausi.

Euroopassa markkinasellun kulutus on laskenut lähes kymmenen prosenttia viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Lehtisellulle on paremmin kysyntää kuin havusellulle.

Tonni havusellua maksoi viime viikolla 652 euroa ja lehtisellua 622 euroa.

Päällystettyjen mekaanisten paperien kysyntä on laskenut Euroopassa. Ennusteen mukaan laskua on lähes seitsemän prosenttia. Päällystetyn aikakauslehtipaperin lwc:n hinta oli 665 euroa tonnilta.

Päällystämättömän puuvapaan hienopaperin kysynnän kasvuksi arvioitiin huhtikuussa 1,5 prosenttia. Tilastot kuitenkin osoittavat, että kysyntä on 3,5 prosenttia miinuksella.

A4-kopiopaperin tonnihinta oli 849 euroa.

SARI PENTTINEN

KARI SALONEN

Voimakkaita tuulia esiintyy etenkin loka–helmikuussa. Ne voivat aiheuttaa merkittäviäkin metsätuhoja.

Metsiin kohdistuva tuuliriski kasvaa

Erityisesti metsiin kohdistuva tuuliriski on mitä todennäköisimmin kasvamassa Pohjois-Euroopassa. Se edellyttää tuhoriskien huomioimista metsien hoidossa.

Hilppa Gregow tutki metsätieteiden alan väitöskirjatyössään voimakkaiden tuulten, lumikuormien ja roudan esiintymisen mahdollisia vaikutuksia metsien tuhoriskeihin Pohjois-Euroopassa. Tarkastelut tehtiin nyky- ja muuttuvalle ilmastolle aina vuoteen 2100 asti.

Suomen metsien kasvu lisääntyy ilmaston lämmetessä. Lisäksi puulajien jakauma voi muuttua. Sillä voi olla vaikutusta siihen, millaisia lumi- ja tuulituhoja metsissä tulevaisuudessa esiintyy, todetaan väitöskirjatyössä.

Kova keskituuli

Nykyilmastossa kymmenen minuutin keskituuli, joka esiintyy keskimäärin kerran kymmenessä vuodessa, on voimakkaimmillaan noin 17–18 metriä sekunnissa maan etelä- ja länsiosan sisämaassa.

Tyypillisesti voimakkaita tuulia esiintyy lokakuusta helmikuuhun. Euroopan myrskyjen laajuudella, tuulen nopeudella ja primääristen metsätuhojen suuruudella on selvä riippuvuussuhde.

Suomen etelä- ja keskiosassa roudan syvyydet ovat pienentyneet talvella 5–10 prosenttia verrattaessa jaksoa 1980–2009 jaksoon 1971–2000.

Jos ilmaston lämpeneminen jatkuu, maan etelä- ja keskiosa muuttuvat vuosisadan loppuun mennessä roudattomiksi.

Lumikuormat voivat vielä lähivuosikymmeninä olla suuria maan etelä- ja keskiosassa, mutta loppuvuosisadalla suuria lumikuormia esiintynee enää pohjoisessa.

Väitöskirjatyössä käytettiin Ilmatieteen laitoksen havaintoaineistoa vuosilta 1961–2009, Metsäntutkimuslaitoksen valtakunnan metsien inventointitietoja ja eurooppalaista metsien myrskytuhotietokantaa.

MT

METSÄSTÄ LYHYESTI

Risto Nurmelasta vuoden metsäasiantuntija

Metsäalan asiantuntijat ry Meto on valinnut metsätalousinsinööri **Risto Nurmelan** vuoden metsäasiantuntijaksi.

Nurmela on toiminut vuodesta 2009 asti Stora Enson ostopäällikkönä, vastuualueenaan Suomen yksityismetsien puunhankinta.

Meto luovuttaa vuoden metsäasiantuntija -palkinnon henkilölle, joka on toimillaan osoittanut olevansa edelläkävijä, suunnannäyttäjä ja innovaattori.

Venäjä haluaa puurakentamisen yhteistyötä

Venäjän kaupallinen edustaja **Valery Shlyamin** toivoo suomalaisyrityksiä yhteisiin puurakentamisen hankkeisiin Luoteis-Venäjällä. Shlyaminin mukaan tavoitteena on, että suomalaisyritykset toisivat puurakentamisen osaamista maahan, kertoo Puuinfo.

Kaupallinen edustusto valmistelee lokakuussa pidettävää väläis-suomalaista puutalorakentamisen konferenssia, jolla edistetään Luoteis-Venäjän rakennushankkeita.

Lämpölaitoksista kehittynyt oma toimialansa

Biolämpöliiketoiminta on kehittynyt lyhyessä ajassa sivutoimisesta elinkeinosta itsenäiseksi toimialaksi. Toimialan liikevaihto on noin 45 miljoonaa euroa.

Bioenergia ry odottaa alan liikevaihdon kolminkertaistuvan tulevaisuudessa. Haasteena kuitenkin on rahoituksen varmistaminen.

Investointirahoituksen varmistaminen on tärkeää erityisesti kuntien säästöjen kannalta. Kun kuntien ei itse tarvitse investoida lämpölaitoksiin, niiden on helpompi siirtyä pois fossiilisten polttoaineiden käytöstä.

Lämpölaitoksen etu on edullisuus verrattuna fossiiliseen lämmöntuotantoon.

Metsätohtori kasvattaa erikoispuulajeja kotitilallaan

Suonenjokelainen Antti Lukkarinen väitteli viime viikolla maatalous- ja metsätieteiden tohtoriksi. Väitöskirjassaan hän tutki uusia venäläisiä lehtikuusialkuperiä. Lukkarisen kiinnostus erikoispuulajeihin näkyy myös hänen kotitilallaan.

PENTTI VÄNSKÄ

Antti Lukkarisen väitöskirjan tulokset povaavat nopeampikasvuisia lehtikuusia. Väitöskirjassa tutkittiin vain taimivaiheen kasvua, joten nähtäväksi jää, onko uusista lehtikuusialkuperistä kuvassa olevien siperianlehtikuusten haastajaksi.

SUONENJOKI (MT)

Suonenjokelaisen metsätalousyrittäjän **Antti Lukkarisen** kotitalon pihalla ruukuissa istutusta odottavat muun muassa kultakuusi ja lehmus. Omenapuu-, joulupuu- ja visakoivuviljelmät ovat nekin aivan pihapiirin tuntumassa.

Omenapuita on lähes 350, kymmenkunta eri lajiketta. Omien tarpeiden lisäksi omenoita toimitetaan myytäväksi toreille.

”Eri lajikkeet kypsyvät eri aikaan, joten ne saa itse kerättyä. Eihän siitä tulisi mitään, jos ne olisivat kaikki samaan aikaan”, Lukkarinen kertoo.

Lähes kaikki metsätilan työt Lukkarinen tekee itse vanhempiensa kanssa. Parin kilometrin päässä asuvat vanhemmat ovat suurena apuna esimerkiksi metsänistutuksissa ja -raivaustöissä sekä omenapuiden ja joulupuiden leikkaamisessa.

Vinkkejä kasvatukseen saa monesta lähteestä

Erikoispuulajien kasvatuksessa on omat niksinsä. Lukkarinen kertoo saaneensa hyviä neuvoja Joulupuuseurasta ja Visaseurasta.

Myös kirjoista ja internetistä löytyy hyvin tietoa. Silti ”yrityksen ja erehdyksen kautta” moni asia on tullut opittua.

”Visakoivun kasvattaminen alkaa metsänviljelyllä ja jatkuu pian puutarhatyönä”, Lukkarinen vitsailee visakoivun kasvattamisen luonteesta.

Erikoispuulajien kasvatuksen lisäksi Lukkarinen viettää vapaa-aikaansa remontoiden pihapiirissä olevia rakennuksia.

”Menee harrasteet ja työt sujuvasti sekaisin”, hän tokaisee.

Kotitilalle jääminen oli luonnollinen valinta

Antti Lukkariselle kotitilalla jatkaminen on ollut luonnollinen valinta. Hän on aina ollut mukana metsätilan töissä ja halunnut jäädä kotitilalleen.

Lukion jälkeen hän opiskeli metsätalousinsinööriksi ja jatkoi vielä opintojaan metsänhoitajaksi. Viimeiset kuusi talvea hän on tehnyt väitöskirjaansa.

Syksy ja joulunalusaika menee joulupuiden parissa, kevät ja kesä muissa metsätöissä. Kirjoittamiselle on jäänyt aikaa vain talvisin.

Nyt urakka on viimein ohi, ja Lukkarinen odottaa enää virallisia papereita Itä-Suomen yliopistosta.

Vaikka hän haluaakin nyt keskittyä oman tilan töihin, tutkimustyö edelleen houkuttaa. Seuraavaksi suunnitteilla on, että hän antaa tutkijoiden istuttaa tilalleen koealan hybridihaapaa.

EMILIA PALOJÄRVI

Lupaavia lehtikuusialkuperiä

Antti Lukkarinen on väitöskirjassaan tutkinut uusia venäläisiä lehtikuusialkuperiä.

Itä-Suomen yliopistossa tarkastettava väitöskirja on ensimmäinen laatuaan lehtikuusista Suomessa.

Tutkimus on osa laajempaa kansainvälistä lehtikuusitutkimusta, jossa ovat mukana muun muassa Ruotsi, Venäjä ja Japani.

Uudet lehtikuusialkuperät haastavat nykyisin Suomessa käytössä olevan siperianlehtikuusen Raivolan kannan.

Väitöskirjan mukaan Venäjän Kaukoidästä kotoisin olevilla dahurianlehtikuusilla oli huima pituuskasvu taimivaiheessa. Tulokset mitattiin Punkaharjulla nelivuotisessa maastokokeessa.

Dahurianlehtikuuset hyödynsivät koko kasvukauden pituuden tehokkaasti, mikä selittää nopeaa pituuskasvua.

Saaduista lupaavista tuloksista huolimatta Raivolan kanta on edelleen varmin vaihtoehto lehtikuusen viljelyyn Suomessa.

Väitöskirjan tulokset edustavat vain taimivaiheen kasvua, joten lehtikuusien kasvun seurantaa tulee jatkaa.

Lisätutkimusta tarvitaan myös Raivolan kannan ja parhaiten menestyneiden uusien alkuperien risteyttämisestä. Mikäli jälkeläisillä olisivat kummankin parhaat ominaisuudet, risteymällä olisi metsätaloudellista potentiaalia.

EMILIA PALOJÄRVI

Kotitarvepuun sahautus ei vaadi ce-merkkiä

Sahatavara, joka tuotetaan palveluna eli asiakkaan omista puista, ei tarvitse ce-merkintää, kertoo Sahayrittäjät ry. Tapaa kutsutaan myös rahtisahaukseksi.

Alalla on arveltu, että 1.7. alkaen sovellettava EU:n rakennustuoteasetus edellyttäisi merkintää lähes kaikelle sahatavaralle lukuunottamatta perinnerakentamiseen käytettävää ja työmaalla valmistettua sahatavaraa.

Sahan sijaintipaikalla ei ole kuitenkaan merkitystä, vaan oleellista on, että asiakas omistaa puut koko ajan.

Koskee vain omia tukkeja

Asetuksen luultua lievempi tulkinta tuli ilmi keskusteluissa, joita Sahayrittäjät ry kävi huhtikuussa EU-komission apulaisosastopäällikkö **Tapani Mikkelin** ja Euroopan pienyritysten liiton pääsihteerin **Patrick Gibbelsin** kanssa.

Ympäristöministeriön rakennusneuvos **Matti J. Virtasen** mukaan tulkinta ei ole muuttunut. Hänen mukaansa sahayrittäjien tiedote on hieman harhaanjohtava, sillä vain metsänomistajat saavat teettää ce-merkitöntä kotitarvepuuta.

> Tämä on järjen voitto, kun ajattelee, mihin ce-merkintä on tarkoitettu.«
>
> **EERO KOSKELA**

”Poikkeus koskee omasta metsästä sahattavaa puutavaraa. Ei niin, että kuka tahansa rakentaja voi ostaa tukkeja ja sahauttaa niitä. Se olisi rakennustuoteasetuksen kiertämistä.”

”Järjen voitto”

Rahtisahauksen jatkuminen on helpotus lukuisille piensahureille, joille rakennussahatavaran ce-merkintäkelpoisuuden saavuttaminen olisi suhteettoman kallista yritystoiminnan laajuuteen nähden.

Suomessa on noin 1200 piensahaa. Valtaosa on sivutoimisia. Tuoreen selvityksen mukaan noin 60 prosenttia yrityksistä harjoittaa rahtisahausta.

”Tämä on järjen voitto, kun ajattelee mihin ce-merkintä on tarkoitettu”, huomauttaa Sahayrittäjät ry:n puheenjohtaja **Eero Koskela**. Rakennustuoteasetuksen tarkoitus on yhtenäistää sahatavaramarkkinoita EU:n alueella. Piensahureista ani harva vie tavaraa ulkomaille.

Tieto tuli myöhään

Koskela harmittelee, että tieto saatiin yrittäjille vain paria kuukautta ennen heinäkuun määräaikaa.

”Moni on päättänyt lyödä hanskat tiskiin. Joillekin on ehkä aiheetonta pelkoa aiheutettu, mutta tulkinta tuli nyt vasta.”

Vaikka rahtisahaus ei tarvitse ce-merkintää, kantavissa rakenteissa on edelleen käytettävä lujuuslajiteltua sahatavaraa.

Epävarmana jatkuu, miten rakennustuotteita valvotaan käytännössä. Kaupungeissa lujuuslajittelua on edellytetty tarkkaan myös pienten rakennusten rakenteilta, kun monissa maaseutukunnissa tulkinta on vapaampaa.

HENRIK SCHÄFER

Puun hinnat 27.5.–23.6.2013

Lähde: Metsäntutkimuslaitos

Alue	Mäntytukki	Kuusitukki	Koivutukki	Mäntykuitu	Kuusikuitu	Koivukuitu
	Euroa/m³ (alv 0 %)					
Kantohinnat, päätehakkuut						
Etelä-Suomi	59,1 ↑	58,9 ↑	42,0 ↓	17,5 ↔	19,5 ↔	17,4 ↔
Keski-Suomi	59,1 ↔	59,1 ↔	42,6 ↓	18,1 ↔	19,7 ↔	18,1 ↔
Savo-Karjala	57,4 ↔	57,0 ↑	43,5 ↓	18,3 ↑	18,4 ↔	17,9 ↔
Kymi-Savo	59,3 ↑	59,0 ↑	45,3 ↓	18,0 ↑	19,9 ↑	18,1 ↑
Etelä-Pohjanmaa	57,5 ↑	56,2 ↑	-	18,9 ↑	18,9 ↓	18,3 ↔
Kainuu-Pohjanmaa	55,3 ↔	54,6 ↑	-	19,0 ↑	18,7 ↑	18,3 ↑
Lappi	48,0 ↔	50,6 ↑	-	18,3 ↓	18,0	18,1 ↑
Koko maa	**58,3 ↑**	**58,5 ↑**	**43,6 ↓**	**18,2 ↑**	**19,4 ↑**	**18,0 ↑**
Kantohinnat, harvennushakkuut paitsi ensiharvennukset						
Etelä-Suomi	51,3 ↑	51,6 ↑	37,9	15,2 ↑	16,3 ↔	15,0 ↑
Keski-Suomi	51,5 ↑	50,6 ↑	38,8	15,4 ↑	15,9 ↔	14,7 ↑
Savo-Karjala	49,1 ↑	48,2 ↑	38,3 ↓	15,2 ↑	15,3 ↔	14,7 ↔
Kymi-Savo	51,9 ↑	49,8 ↑	39,7 ↔	15,5 ↑	16,2 ↑	15,0 ↑
Etelä-Pohjanmaa	47,0 ↑	-	-	15,1 ↔	15,2 ↓	14,6 ↔
Kainuu-Pohjanmaa	47,1 ↓	47,3 ↑	-	14,3 ↓	14,7 ↑	13,2 ↓
Lappi	44,6	-	-	13,6 ↔	-	11,6
Koko maa	**50,4 ↑**	**50,0 ↑**	**38,8 ↔**	**15,1 ↑**	**15,9 ↔**	**14,6 ↑**
Hankintahinnat, kaikki hakkuut						
Etelä-Suomi	61,0 ↑	59,8 ↑		30,6 ↑	31,6 ↓	30,5 ↔
Keski-Suomi	62,2 ↑	58,6 ↑	45,3 ↔	31,0 ↑	30,2 ↓	31,7 ↑
Savo-Karjala	56,3 ↔	55,1 ↔	44,7 ↓	29,0 ↓	28,9 ↑	30,8 ↔
Kymi-Savo	58,1 ↔	57,1 ↑	48,6 ↓	30,0 ↔	30,0 ↓	30,2 ↓
Etelä-Pohjanmaa	51,6 ↓	52,4 ↑	-	29,1 ↓	-	29,8 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	56,8 ↔	56,6 ↔	-	29,6 ↔	29,8	31,1 ↑
Lappi	56,0 ↑	-	-	30,7 ↑	-	30,5
Koko maa	**57,9 ↑**	**57,5 ↑**	**45,6 ↓**	**29,9 ↔**	**30,2 ↓**	**30,7 ↔**

Hintojen muutos jaksolta 25.3.2013–21.4.2013: ↑ = noussut ↓ = laskenut ↔ = pysynyt ennallaan (±1 %)

Aitomonikirjaaja ehkä kirjanpainajan veroinen tuholainen

Pohjois-Ruotsissa ollaan huolissaan kuusikoita uhkaavasta kaarnakuoriaisesta, aitomonikirjaajasta.

Aitomonikirjaaja on tunnettu tuhohyönteinen, mutta tähän asti ei ole ollut tiedossa, miten mittavia vahinkoja se voi aiheuttaa kuusikoissa, kerrotaan Ruotsin radion uutisessa.

Ruotsin maatalousyliopiston Pohjois-Ruotsissa tekemässä tutkimuksessa havaittiin, että kuolleista kuusista aitomonikirjaajan tappamia oli 30–40 prosenttia.

Aitomonikirjaaja on hieman kirjanpainajaa pienempi kaarnakuoriainen. Se iskee kuusiin samalla tavalla kuin kirjanpainaja ja tappaa jopa terveitä kuusia. Sellaista ei ole aiemmissa tutkimuksissa havaittu, kertoo maatalousyliopiston **Niklas Åberg**.

Maatalousyliopisto jatkaa aitomonikirjaajan tutkimista uudessa hankkeessa, johon osallistuvat myös Ruotsin Metsähallitus ja Keski-Ruotsin yliopisto. Tuhonaiheuttajasta halutaan lisää tietoa, jotta laajemmat vahingot voitaisiin välttää.

SARI PENTTINEN

Kesä hiljensi puukaupan

Puukauppa on hiljentynyt tasaisesti toukokuun lopun jälkeen. Alkuvuonna kauppoja tehtiin viimevuotista vilkkaammin. Kesäkuussa metsänomistajat ovat myyneet puuta suunnilleen viimevuotisen määrän.

”Puukauppa kävi vilkkaasti keväällä. Luotan siihen, että puunkysyntä ja tarjonta pysyvät vakaina myös syksyllä”, sanoo toiminnanjohtaja **Jari Ursin** Kymenlaakson metsänhoitoyhdistyksestä.

Pari kesää sitten kirjanpainajat koettelivat Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen vanhoja kuusikoita. Nyt niistä on saatu havaintoja Kaakkois-Suomesta, mutta Kymenlaaksossa tilanne vaikuttaa helpommalta.

”Kirjanpainajien jäljiltä tehtiin paljon avohakkuita. Laajimmat olivat kymmeniä hehtaareita. Pahimmilla tuhoalueilla tilannetta seurataan edelleen aktiivisesti.”

Koska tuhot riistäytyvät helposti käsistä ja aiheuttavat suuria taloudellisia menetyksiä, metsänomistajien kannattaa tarkkailla vanhojen kuusikoiden kuntoa. Metsäntutkimuslaitoksen mukaan lämmin alkukesä on ollut tuholaisille otollinen.

Puukauppa vetää henkeä

Kesäkuun alussa puukauppaa hiljensi teollisuuden varastojen täyttyminen. Ursinin mukaan esimerkiksi UPM:llä on paljon kuitupuuta varastoissa ja tukin hinnatkin ovat niianneet eurolla tai puolellatoista.

”Toisaalta Japani on alkanut vetää sahatavaraa, joten tukkia tarvitaan heti elokuun alussa, kun sahat käynnistyvät lomien jälkeen.”

Kuitupuusta etenkin männyllä on menekkiä. Sen hinta on pysynyt ennallaan.

”Puukauppoja suunnittelevalla metsänomistajalla ei ole paniikkia suuntaan tai toiseen. Puun hinnat tuskin hyppäävät mihinkään, joten puukauppaa ei kannata muutosten pelossa kiirehtiä eikä toisaalta myöskään siirtää myöhemmäksi”, sanoo Ursin.

JARMO PALOKALLIO